

GENERAL ASPECTS REGARDING THE PREVENTION AND COMBATING GENOCIDE

ASPECTE GENERALE PRIVIND PREVENIREA ȘI COMBATEREA GENOCIDULUI

GUȚU Cătălina, studentă, Specialitatea: D

Academia de Studii Economice din Moldova

Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61, www.ase.md

e-mail autor: catalinagutu99@gmail.com

***Abstract:** Genocide is an international crime in which acts are committed with the intention of destroying, in whole or in part, a national, ethnic, racial, or religious group. The facts are: killing all or part of the group members, causing serious bodily or mental harm to members, mutilation of the reproductive organs as well as the transfer of children from one group to another causing suffering to family members. The victims of the crime of genocide are members of the group, but not the individual. The national group represents people who have the same citizenship and who have the same rights and obligations. Ethnic groups are people who speak the same language and share the same culture. The racial group is people who are characterized by physical traits, but the religious group is members who have the same religion. Due to the unique features of the groups, they can be distinguished from other groups. The crime of genocide is a major problem that seriously violates human rights.*

Key words: genocide, crime, members, rights

JEL CLASSIFICATION: K14

INTRODUCERE

Genocidul este o infracțiune contra securității omenirii, prin care se neagă dreptul la existență a unui grup de oameni. Fiind o crimă internațională, aceasta constă în intenția de a distruge un grup etnic, rasial, național, prin omorul membrilor acestor grupe, supunerea membrilor grupului la condiții de existență care duc la distrugerea fizică a acestora, transferul copiilor dintr-un grup în altul, mutilarea organelor pentru a împiedica nașterile. Fenomenul dat este foarte important pentru a analiza în detaliu care sunt cauzele ce au dus la apariția genocidului.

Obiectivul principal al cercetării este de a identifica cauza principală și metoda pentru prevenirea și combaterea infracțiunii de genocid. La cercetarea infracțiunii m-am axat pe cazurile: genocidul împotriva armenilor, Holocaustul și genocidul din Cambodgia.

CONȚINUTUL DE BAZĂ

În anul 1948, pe data de 9 decembrie, Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite a adoptat Convenția pentru prevenirea și combaterea crimei de genocid. Acesta a fost unul dintre primele demersuri pe care comunitatea internațională le-a inițiat pentru a împiedica repetarea Holocaustului. Convenția pentru prevenirea și reprimarea crimelor de genocid, a prevăzut încă de la momentul adoptării ei, posibilitatea înființării unei instanțe internaționale care să aibă competență în judecarea persoanelor acuzate de comiterea crimei de genocid [1, art. 6].

Ca exemple de genocide pot servi exterminarea armenilor de către Imperiul Otoman în timpul Primului Război Mondial, din 1915 până în anul 1916, când armata otomană organizează execuții în masă împotriva minorităților armenice. Sute de mii de armeni erau escortați în tabere, aveau loc violuri și convertiri forțate la islam. Se observă că atât etnia, cât și religia au jucat rolul semnificativ în motivația înfăptuitorilor. Genocidul armean are și o dimensiune culturală care s-a accentuat, datorită numărului mare de convertiri forțate la islam.

Un alt exemplu poate fi exterminarea evreilor de către naziști în cel de Al Doilea Război Mondial (Holocaustul), care iese în evidență, prin numărul mare de victime (peste șase milioane), fiind strict coordonat și supravegheat, nefiind unul spontan. Naziștii au creat o întreagă mașinărie a uciderii, de dimensiuni mari, motivația ideologică fiind una dintre cauzele principale. Cele mai mari lagăre din

Moldova se aflau în satele Vertiujeni – 23 000 de oameni, în Securenii - 20 000 de oameni, în Edineț – 13 000 de oameni și în Chișinău, lagărul se afla nu departe de sediul actual al Băncii Naționale a Moldovei [2].

Exterminarea milioane de evrei și a altor membri ai unor grupuri naționale, etnice și religioase în timpul Holocaustului nazist a determinat să fie adoptată Convenția pentru prevenirea și reprimarea genocidului, care scoate această crimă în afara legii.

Genocidul din Cambodgia este un alt exemplu ce a fost desfășurat între anii 1975-1979. În cadrul programului ce era coordonat de Khmerii Roșii, un partid comunist aflat la putere în acea perioadă, ar fi murit un milion și jumătate de cambodgieni. Se individualizează acest genocid față de altele prin aceea că el reprezintă un „autogenocid”, de multe ori, sub presiunea propagandei oficiale, oamenii își denunțau chiar membrii familiei. Prin execuții în masă, lagăre de concentrare, deportări în masă și violuri, au decedat familii întregi. Istoria a înregistrat și în continuare înregistrează numeroase acțiuni de exterminare, culturală, fizică, biologică, întreprinse împotriva unor colectivități umane, pe întreaga hartă a lumii.

Combaterea crimei de genocid poate duce la conflicte între suveranitatea statului și protecția drepturilor omului. Aceste violări pot să fie, în unele state, de esența sistemului politic, a structurii lui, a ideologiei sau poate fi esențială pentru menținerea autorității [3, p. 771].

Termenul „genocid” era introdus în limbajul juridic de către Raphael Lemkin, prin cuvintele : *genos* (din greacă – rasă sau trib) și *cide* (din latină – omor) [4, p. 145].

Noțiunea „crimă de război” a apărut pentru prima dată în 1907 în Convenția de la Haga, dar crima de genocid avea nevoie de o altă definiție pentru că era nu numai o crimă împotriva regulilor unui război, dar și o crimă împotriva umanității. afectând nu numai individul sau națiunea, dar și umanitatea ca întreg.

Cuvântul „*genocid*” a fost deseori folosit pentru a face comparații cu masacrele din întreaga lume, evocând imagini ale lagărelor de concentrare și ale victimelor lor. Genocidul descrie orice acțiune în totalitate criminală, care a fost efectuată de un dușman, aceasta fiind un strigăt de disperare al grupurilor minoritare care caută să-și afirme identitatea.

În legislația R. Moldova, infracțiunea de genocid este prezentă în art. 135 Cod Penal, în care sunt implementate recomandările Convenției pentru prevenirea și reprimarea crimei de genocid adoptată la 9.12.1948, la New York. Ca obiect juridic special al infracțiunii de genocid sunt relațiile sociale cu privire la starea de siguranță a grupului național, etnic, rasial sau religios. Obiectul material îl constituie corpul persoanelor, membrilor grupului vizat, contra cărora este îndreptată infracțiunea [9, p. 43].

Prin *grup național* înțelegem totalitatea oamenilor ce au aceeași cetățenie și au aceleași drepturi și obligații. *Grupul etnic* reprezintă colectivitatea de oameni care vorbesc aceeași limbă și au aceeași cultură. *Grupul rasial* se caracterizează prin aspectele fizice ereditare care diferă de la o zonă geografică la alta, dar cel religios este constituit din membri care împărtășesc aceeași limbă. Toate aceste grupuri se aseamănă prin faptul că membrii lor nu pot abandona grupul, ceea ce prin naștere este transmis tuturor oamenilor acestor grupuri.

Latura obiectivă se exprimă prin fapta prejudiciabilă caracterizată prin distrugerea grupului. Prima formă a laturii obiective constă în omorârea membrilor unui grup, care are drept urmare prejudiciabilă decesul a unui număr mare. Omorârea membrilor unui grup poate avea loc atât prin acțiune, cât și prin inacțiune. Prin inacțiune se înțelege omiterea în mod intenționat de a-și îndeplini obligațiile de a păstra viața, ceea ce duce la moartea victimei. O altă formă a laturii obiective este atingerea gravă a integrității fizice sau mintale a membrilor grupului, manifestându-se prin vătămări grave ale integrității corporale sau sănătății, acte de tortură fizică sau psihică care duc la consecințe grave cum ar fi: pierderea vederii, auzului, graiului, organelor, dereglări, desfigurarea iremediabilă a feței etc.

Primul document oficial în care se incriminează genocidul este Statutul Tribunalului Militar de la Nürnberg, care a încadrat, în categoria crimelor contra umanității, persecuțiile pe motive rasiale, religioase, politice, constituind fapte de natura genocidului. În cadrul ședințelor Tribunalului Militar de la Nürnberg, s-a susținut că inculpații au recurs la acte de genocid, având scopul de a distruge

grupuri de oameni, făcându-se referință la exterminarea poporului evreu și a țiganilor, condamnând inculpații pentru crime contra păcii și crime de război.

Jurisprudența tribunalelor internaționale arată că și prin acte de viol, alt tip de violență sexuală, sau prin persecuție se poate aduce atingere gravă integrității fizice sau mintale [5, paragr. 156]. Violul și violența sexuală sunt analizate ca fiind cele mai grave forme de atingere, fiindcă se atentează atât la integritatea fizică, cât și mintală a victimei.

Persoanele acuzate de genocid vor fi trimise în fața tribunalelor competente ale statului pe teritoriul căruia a fost comis actul sau în fața Curții Internaționale de Justiție, care va fi competentă numai față de statele care au recunoscut competența sa.

Politica de conviețuire pașnică, între diferitele popoare, constituie în prezent un deziderat al tuturor oamenilor cinstiți care păstrează în amintire ceea ce nazismul și fascismul au însemnat pentru omenire. Pentru înfăptuirea acestuia Moldova desfășoară o activitate multilaterală și complexă, în cadrul căreia dreptul penal contribuie substanțial. Legislația noastră penală incriminează acele fapte care sunt de natură să aducă atingere relațiilor de înțelegere și respect care trebuie să existe între state, grupuri sau colectivități umane.

Luarea de măsuri pentru scăderea natalității în grupuri presupunea mutilarea organelor sexuale, controlul forțat al nașterilor, sterilizarea, separarea forțată a sexelor, interzicerea căsătoriilor și altele. Violurile în masă erau, în timpul conflictului armat din fosta Iugoslavie, asupra femeilor musulmane, care, în urma actului sexual, nu mai erau apte de căsătorie.

Prin traficul copiilor se înțelege transferul forțat dintr-un grup în altul, precum și traumatizarea copiilor, fiind o consecință a transferului. Transferul forțat al copiilor cauzează și o atingere gravă părinților și apropiaților, faptele infractorului pot fi încadrate sub rubrica “atingerea gravă a integrității fizice sau mintale a membrilor grupului” [6, p.82].

Supunerea intenționată a grupului la condiții de existență care conduc la exterminarea lui fizică totală sau parțială presupun practici care nu provoacă imediat moartea membrilor grupului, dar treptat. Scopul final urmărit de făptuitor este distrugerea fizică. Aceasta are loc prin privarea de hrană, medicamente necesare, supunerea la muncă excesivă, lipsirea de îmbrăcăminte.

Latura subiectivă se caracterizează prin vinovăție cu intenție directă. Scopul urmărit de făptuitor este unul calificat de a nimici în totalitate sau în parte grupul național, etnic, rasial sau religios. Făptuitorul își dă seama că, prin faptele sale, duce la distrugerea grupului și dorește săvârșirea acestor acțiuni, dorind survenirea consecințelor (decesul sau vătămarea gravă integrității sau sănătății). Lipsa scopului menționat specific infracțiunii de genocid exclude calificarea faptei în baza art. 135 din CP al RM. Motivele infracțiunii analizate se exprimă în: răzbunare, ură socială, națională, rasială sau religioasă, interesul material [8, p.62]. Ca subiect al infracțiunii de genocid poate fi persoana fizică responsabilă, care, la momentul săvârșirii infracțiunii, a atins vârsta de 16 ani. Nu are importanță dacă persoana acționează la îndemnul altei persoane sau în nume propriu. La calificarea faptei nu interesează dacă subiectul acestei infracțiuni este cetățean al Republicii Moldova, persoana care nu are cetățenie sau cetățean străin.

Pentru a preveni crima de genocid este necesar ca statele să coopereze în extrădarea persoanelor suspecte sau vinovate care vor putea fi judecate de către instanțele naționale sau de o instanță internațională. Datorită Convenției pentru prevenirea și pedepsirea crimelor de genocid, statele părți sunt obligate de a lua măsuri legislative necesare pentru pedepsirea persoanelor care se fac vinovate de comiterea crimei de genocid. Organul care previne și poartă răspunderea principală pentru menținerea păcii și securității este Consiliul de Securitate, acesta fiind urmat și de Consiliul Drepturilor Omului, construit pentru a preveni și combate crimele de genocid, datorită dimensiunilor care s-ar putea dezvolta tot mai mult, odată cu evoluția studiilor sociologice, juridice și psihologice asupra contextului genocidului precum și cauzele acestei crime internaționale. Un alt mod de a preveni genocidul ar fi și ”interzicerea”, ”diminuarea” prejudecăților, dar promovarea acțiunilor de a nu discrimina și persecuta grupuri din societate, de a nu împărți ființele umane în mai multe rase și de a nu considera o rasă mai superioară decât alta. Pentru aceasta este necesar ca să dezvoltăm o societate pacifistă, aducând la cunoștința fiecăruia despre importanța conceptelor de egalitate, pace, înțelegere, respect. Ca urmare nu va exista ură și discriminare în întreaga lume.

CONCLUZII

Crima de genocid este una dintre cele mai grave încălcări aduse drepturilor omului. Fiecărui om trebuie să-i apară în conștiință că toți sunt egali în drepturi și nimeni nu poate fi lipsit de cel mai important drept - dreptul la viață. Metoda principală de prevenire a oricărui genocid stă în eliminarea uneia dintre cauzele principale: ideologia.

Așadar, trebuie promovate idei care să susțină pacea și cooperarea, dar prin intermediul organismelor naționale și internaționale, să fie întreprins un dialog, dar nu violență. Comiterea de crime în masă și genocide va rămâne doar în istorie, dacă comunitățile internaționale și locale vor contribui în ansamblu la prevenirea repetării unor astfel de fenomene.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE:

1. Convenția pentru prevenirea și reprimarea crimelor de genocid adoptată la 9 decembrie 1948 de Adunarea generală a Națiunilor Unite.
2. Holocaustul din Moldova (disponibil: <https://www.dw.com/ro/holocaustul-din-moldova-o-istorie-tabu/a-19006644>).
3. Henry J. Steiner, International Protection of Human Rights in Malcolm D. Evans, International Law.
4. Dezvoltarea conceptului sub aspect istoric a se vedea: R. Lemkin, *genocide as a crime under international law*// American journal of International Law, 1947, nr. 41, p.145.
5. Cazul Akayesu, paragr. 504; Musema, paragr.15 (disponibil: <http://www.ictr.org>).
6. Kriangsak Kittichaisaree, International criminal law, Oxford, university Press, 2002, p.82.
7. Cauzele și trăsăturile genocidului (disponibil: <https://www.historia.ro/sectiune/general/articol/cauzele-si-trasaturile-genocidului>).
8. Holocaustul - realitatea ignorată (disponibil: <https://www.eurozine.com/holocaustul-realitatea-ignorata/>).
9. Alexandru Mariș, Djulieta Vasilo, Ion Cauș. Îndrumător metodic la disciplina Drept Penal, partea specială. Chișinău, 2009, Editura ASEM, 449 p.
10. Prevenirea și combaterea crimei de genocid (disponibil: https://drept.unibuc.ro/dyn_doc/publicatii/revista-stiintifica/Teodora-Stanca%20Jugrin.pdf).
11. Prevenirea și reprimarea crimelor de război, crimelor împotriva umanității și genocidului în conflictele armate (disponibil: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/16.Prevenirea%20si%20reprimarea%20crimelor%20de%20razboi.pdf).

Coordonator științific: CODREANU Alina, asist. univ.
Academia de Studii Economice din Moldova
Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61, www.ase.md
e-mail: codreanu.alina@ase.md